

RAPPORT OM EGENKONTROLLPROJEKTET 2003 MILJÖSAMVERKAN SYDOST

FAKTARUTA

Egenkontrollförordningen ställer krav på att verksamheten själv ska ha kontroll över vem som ansvarar för vad, drifrutiner och kontroll, risker, myndighetskontakter och kemikalier. Risken för negativ påverkan på miljö och hälsa från verksamheten minskar om förordningen införs och tillämpas.

A- och **B-** företag är tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter medan **C-** företag är anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter klassade enligt Miljöbalkens bestämmelser.

Sammanfattning

Under 2003 har totalt 626 företag i Kalmar län fått skriftlig information om egenkontrollförordningen, av dessa har 95 företag besökts.

Projektets mål har dels varit att få verksamheterna i länet att tillämpa egenkontrollförordningen för att minska riskerna för skador på hälsa och miljö, dels att höja miljöhandläggarnas kompetens inom egenkontrollförordningen och slutligen att ta reda på hur egenkontrollförordningen efterlevs av företagen. Vi anser att vi har uppfyllt alla projektets mål samt ökat samverkan och utbytet inom och mellan tillsynsmyndigheterna i länet och även mellan företag och myndigheterna.

Denna sammanställning är inte representativ för alla företag i länet men ändå kan vissa tendenser urskiljas:

- Tillståndspliktiga företag uppfyller egenkontrollförordningens krav bäst, medan många anmälningspliktiga företag behöver stöd med att införa förordningen i verksamheten.
- Vanligaste anmärkningar vid inspektionerna har varit att företagen saknar riskbedömningar med tillhörande åtgärdsplaner och att det ofta saknas rutiner för att kontakta tillsynsmyndigheten vid driftstörningar eller andra tillbud.
- Information om kemikaliernas klassning och hälso- och miljöskadlighet saknas i många kemikalielistor.
- Informationen och råden som gavs vid besöket har varit mest uppskattat hos de besökta företagen medan miljöhandläggarna mest har uppskattat att ett gemensamt underlag för arbetet har tagits fram.

Kort beskrivning av projektet

Egenkontrollprojektet är ett av de tre projekt som genomförts av Miljösamverkan Sydost under 2003.

I början av 2003 tog arbetsgruppen för egenkontrollprojektet (se sid. 5) fram ett material för att gemensamt i Kalmar län genomföra projektet. För att ha direkt kontakt ut till varje tillsynsmyndighet bildades en grupp med en representant från varje myndighet (se sid. 5). Gruppen träffades innan inspektionerna, under tiden för inspektionerna och innan projektets slutredovisning.

Projektet har lagts upp enligt följande metodik:

- Gemensamt arbetsmaterial tas fram av arbetsgruppen.
- Materialet och metodiken presenteras för kontaktpersonerna.
- Information om egenkontrollen skickas av varje tillsynsmyndighet till alla A-, B-, C-verksamheter som de har tillsyn över.
- Varje tillsynsmyndighet väljer själv vilka företag som ska besökas och hur många.
- Bekräftelse på inspektionen skickas till företagen. Bekräftelsen innehåller information om vilket underlag som ska finnas framme vid inspektionen.
- Inspektioner genomförs i länet med hjälp av det gemensamma underlaget.
- Den besökta verksamheten får efter inspektionen tillfälle att inkomma med synpunkter på inspektionen till den egna tillsynsmyndigheten.
- Inspektionsprotokoll skickas till det inspekterade företaget via en gemensam mall.
- Kontaktpersonerna sammanställer inspektionsresultaten för den egna förvaltningens inspektioner. Även handläggarnas och företagets synpunkter sammanställs.
- En rapport om egenkontrollprojektet sammanställs och finns tillgänglig på nätet.
- Resultatet av projektet skickas i form av en broschyr till samtliga A-, B-, C-verksamheter i länet.
- Information om projektet ges till styrelser och nämnder.

Sammanställning av utförda egenkontrollinspektioner i Kalmar län

Följande 12 tillsynsmyndigheter har deltagit i projektet, som har genomförts från februari till november 2003 via Miljösamverkan Sydost.

Miljöenheten på Länsstyrelsen i Kalmar, samt miljökontoren (eller motsvarande) i följande kommuner: Mörbylånga, Borgholm, Torsås, Emmaboda, Nybro, Kalmar, Mönsterås, Högsby, Oskarshamn, Västervik och Vimmerby. Endast en kommun i länet har inte kunnat delta aktivt i projektet. Totalt har 33 miljöhandläggare aktivt deltagit i projektet.

626 företag har fått skriftlig information om egenkontrollförordningen och av dessa har 95 fått besök (4 A-verksamheter, 32 B-verksamheter och 59 C-verksamheter).

Tillsynsmyndigheterna valde själva ut vilka verksamheter som skulle få ett besök.

Fyra myndigheter valde företag utifrån tillsynsplanen, en enligt branschtillhörigheten, två utifrån både branschtillhörigheten och tillsynsplanen, två har besökt större verksamheter, två valde ut företagen slumpvis och en tillsynsmyndighet valde företag där frågetecken fanns kring egenkontrollen.

Erfarenheter och varningar!

Denna sammanställning kan inte ge en bild på hur egenkontrollförordningen efterlevs hos alla Kalmar läns företag, men kan ändå ge en uppfattning om vilka brister som är vanligast förekommande.

Urvalet av besökta företag representerar alltså inte slumpmässigt alla företag i länet.

Det kan konstateras att det är mycket svårt att skriva underlag som tar hänsyn till alla de varianter som förekommer ute i verkligheten. Fråga 4, 5, 6, 8, 9, 13, 14 och 15 i bilaga 1 har kunnat tolkas och sammanställas olika av miljöhandläggarna.

Kommentarer till sammanställningen (Bilaga 1)

Hur många företag har ett miljöledningssystem? (fråga 2)

Alla A- och ca 2/3 av B-företagen har infört ett miljöledningssystem, medan endast 1/6 av C-verksamheter har ett miljöledningssystem.

Hur många företag känner till egenkontrollförordningen? (fråga 3):

De flesta företag känner till egenkontrollförordningen.

Informationen om egenkontrollförordningen från projektet och ut till företagen har fungerat bäst ut till A- och B-företagen, medan det är svårare att nå miljöansvariga på C-företagen.

En annan förklaring kan vara att A- och B-verksamheterna redan kände till egenkontrollförordningen innan projektet påbörjades. Ofta är det så att dessa företag har möjlighet att anlita miljökunig personal.

Hur har egenkontrollförordningen införts i verksamheten? (fråga 4):

De flesta A- och B-företag har infört egenkontrollförordningen i sitt miljöledningssystem, medan endast hälften av C-företagen har infört egenkontrollförordningen skriftligen.

I denna undersökning är det inte många av C-företagen som har ett miljöledningssystem.

De C-företag som har infört egenkontrollförordningen har gjort detta antingen i det förelagda kontrollprogrammet eller i andra system.

Hur många företag har dokumenterat det organisatoriska ansvaret och hur många har fastställt dokumentationen? (fråga 5 och 6)

De flesta A- och B-företag uppfyller båda kraven.

Två av tre C-företag har dokumenterat det organisatoriska ansvaret, medan bara 1/3 har fastställt ansvaret.

Detta krav är lätt att åtgärda för C-företagen.

Hur många verksamheter har skriftliga rutiner för kontroll av driftutrustningen och hur många har skriftliga rutiner för att kontrollera kontrollutrustningen? (fråga 7 och 8)

Många företag har skriftliga rutiner för kontroll av driftutrustningen.

Det är mycket viktigt för alla företag att ha dessa skriftliga rutiner för kontroll av driftutrustning och kontrollutrustning. Även företag med få anställda kan ha stor nytta av dessa vid sjukdom/semester eller annan frånvaron.

Hur många verksamheter sparar analysprotokollen i 5 år? (fråga 9)

Hälften av A-företagen sparar sina analysprotokoll medan 2/3 av B-företagen har rutiner för detta.

Det är mycket viktigt att företaget kan redovisa sin egenkontroll för tillsynsmyndigheten vid begäran, och analysresultaten bör sparas i 5 år, vilket är lika med preskriptionstiden.

Hur många företag har en riskbedömning, hur många reviderar denna regelbundet och hur många har en åtgärdsplan kopplat till riskbedömningen? (fråga 10,11 och 12)

Alla A-företag har en riskbedömning medan en del B- och C-företag saknar en sådan.

Många företag reviderar inte riskbedömningen och upprättar inte en åtgärdsplan.

Riskbedömning, regelbunden revidering och åtgärdsplan är nya krav som har införts i egenkontrollförordningen och här finns ett informationsbehov hos alla företag. Även de företag som har ett miljöledningssystem brister på denna punkt.

En riskbedömning kan minska risken för driftstörningar och olyckor. Riskbedömningen kan med fördel kombineras med andra riskbedömningar (t.ex. arbetsmiljön) och är en färskvara som regelbundet bör ses över och vara till stor nytta i det förebyggande arbete.

Hur många företag har rutiner för att underrätta tillsynsmyndigheten? (fråga 13)

Skyldigheten att underrätta tillsynsmyndigheten vid driftsstörningar är ny och rutiner ska finnas för att kontakta myndigheten under dygnets alla timmer.

Denna undersökning visar att många av företagen saknade rutiner för att underrätta tillsynsmyndigheten vid driftsstörningar/olyckor. Även företag med miljöledning saknade dessa rutiner.

Hur många verksamheter har en kemikalielista, vilka uppgifter saknas? Hur många verksamheter har en fullständig kemikalielista? (fråga 14, 15)

De flesta A- och B-företag har en kemikalielista medan ungefär hälften av C-företagen saknar en sådan.

Information om miljö- och hälsoskadlighet och klassificering är de vanligaste bristerna i kemikalielistorna. Denna information ska finnas i aktuella varuinformationsblad/säkerhetsdatablad som ska följa kemikalierna vid leverans.

A- och B-företagen behöver information om vad en kemikalielista ska innehålla, medan C-företagen även behöver information om varför man ska ha en kemikalielista.

En kemikalielista behövs för att kunna arbeta med produktvalsprincipen fullt ut och för att kunna se sambandet mellan kemikalier och hälso-/miljörisker.

Produktvalsprincipen (fråga 16)

Alla A- och 2/3 av B-företagen tillämpar produktvalsprincipen. Över hälften av C-företagen känner till och tillämpar produktvalsprincipen.

Kommentarer till miljöhandläggarnas och företagens synpunkter på projektet: (Bilaga 2)

Generellt kan sägas att de besökta verksamheterna har uppskattat besöket och informationen. Tyvärr är antalet utvärderingar från företagen lågt i förhållande till antal besökta verksamheter (40 av 95).

Vad var bäst?

Företag

Företagen har mest uppskattat de råd och den information som gavs vid besöket. Bemötandet och dialogen vid besöket har även uppfattats positivt. Några företag anser att det var bra att två inspektörer fanns med vid inspektionen.

Miljöhandläggare

Miljöhandläggarna uppskattade mest att ett gemensamt underlag för projektet togs fram. Det sparar mycket tid och arbete att underlaget tas fram gemensamt.

Många har även uppskattat den dialog som byggdes upp vid själva inspektionen och att underlaget gav en bra bild av hur företagen följer egenkontrollförfordningen.

Vad var sämst?

Företag

Mest återkommande synpunkt är att tiden för inspektionen ansågs vara knapp.

Miljöhandläggare

Brister i underlaget är den övervägande synpunkten. Det är svårt att få ett underlag att passa in i både A-, B- och C-verksamheter.

Hur kan tillsynen bli bättre?

Företag

Företagens önskemål om mera information i form av diskussionsforum, miljögrupper, temakvällen mm överväger som svar på hur tillsynsmyndigheten kan bli bättre.

Miljöhandläggare

Miljöhandläggarna har många förslag på hur vi kan bli bättre. Dessa är följande: finjustera underlaget, informera företagen, följ upp resultatet, ställ krav på branschorganisationer, inspektera mera.

Hur går vi vidare?

Att tillämpa egenkontrollförordningen ger företagen ett bra redskap i det dagliga miljöarbete och tillämpningen medverkar till att många av de nationella miljömålen på sikt kan uppfyllas. Målet för alla prövningspliktiga verksamheter i Kalmar län måste vara att alla får en välfungerande egenkontroll.

Som en direkt uppföljning av detta projekt kommer en liten skrift om resultat att delas ut till alla miljöfarliga verksamheter i Kalmar Län samt till deras branschorganisationer.

Om en informationskampanj genomförs bör informationen särskilt riktas på skyldigheten att kontakta tillsynsmyndigheten vid driftsstörningar, riskbedömningar och vilka uppgifter som ska finnas med i verksamheternas kemikalielistor.

Tack till

Alla medverkande företag och miljöhandläggare samt till Jenny Reinholdsson och Åsa Olofsson, Länsstyrelsen i Blekinge och jurist Magnus Thörnqvist på Länsstyrelsen i Kalmar.

Följande miljöhandläggare har medverkat i arbetsgruppen eller i kontaktpersongruppen:

I arbetsgruppen: Torsås: Mikael Nilsson/Anders Ivansson, Mörbylånga: Sven af Ekenstam
Länsstyrelsen: Nina Hanson, Kalmar: Lisa Petersson/Anna Carnelius, Regionförbundet:
Karen Jensen

Kontaktpersoner på övriga kommuner i länet: Nybro: Liselotte Karlsson/Emma Olsson,
Oskarshamn: Marie Lindström/Hanna Nicklasson, Västervik: Pia Sjöholm/Klas Jonsson,
Vimmerby: Anders Karlsson, Mönsterås: Emma Aminder/Henrik Andersson, Borgholm:
Christian Pettersson, Emmaboda: Hans Lundgren, Hultsfred: Björn Persson.

Bilaga 1

Sammanställning av enkäten:

	A-företag	B-företag	C-företag
1. Hur många företag har ni besökt?	4	32	59
2. Hur många företag har infört miljöledningssystem?	4	18	9
3. Hur många verksamheter känner till egenkontrollförordningen?	4	31	45
4. Hur många har infört egenkontrollförordningen i :			
Det fastställda kontrollprogrammet,	1	4	10
Miljöledningssystemet,	4	17	8
Annat	2	7	11
5. Hur många verksamheter har dokumenterat det organisatoriska ansvaret?	4	31	41
6. Hur många av ovanstående verksamheter har en fastställd dokumentation (av VD/styrelse)?	4	29	21
7. Hur många verksamheter har skriftliga rutiner för kontroll av driftutrustning?	4	25	39
8. Hur många verksamheter har skriftliga rutiner för kontroll av kontrollutrustning?	3	18	12
9. Hur många verksamheter sparar analysprotokollen i 5 år?	2	22	24
10. Hur många företag har en dokumenterad riskbedömning?	4	25	24
11. Hur många företag reviderar riskbedömningen regelbundet?	4	21	20
12. Hur många företag har en åtgärdsplan kopplat till riskbedömningen?	3	19	13
13. Hur många företag har rutiner för att underrätta tillsynsmyndigheten vid driftsstörning/olycka?	2	22	26

	A-företag	B-företag	C-företag
14. Hur många verksamheter har en kemikalielista?	4	29	32
Hur många av dessa saknar uppgifter på:			
Produktnamn	0	0	2
Användningsområde	0	2	6
Använd mängd	1	9	6
Information om miljö- och hälsoskadlighet	1	15	20
Klassificering	1	12	18
15. Hur många verksamheter har en fullständig kemikalielista?	2	5	8
16. Hur många tillämpar produktvalsprincipen?	4	26	34

Bilaga 2

Sammanställning av miljöhandläggarnas synpunkter på egenkontrollprojektet:

Vad var bäst?

Projektet gav konstruktiv dialog med företagen.

Projektet verkar åskådliggöra brister i verksamhetsutövarens sätt att hantera egenkontrollen.

Att en checklista togs fram.

Tillsynsbesök blev av.

Vid besöken fick man (genom inspektionsprotokollet) en god överblick av hela verksamheten.

Protokollet ger en bra grund för lika bedömning från företag till företag.

Vi har fått bättre grepp om egenkontrollen.

Att få en dialog runt vad egenkontrollen innebär.

Mycket bra och smidigt sätt att arbeta på. Materialet var lätt att använda även om vi ibland hade vissa tolkningssvårigheter. Vi var två inspektörer vid samma tillfälle, det kändes mkt bra, eftersom det ofta är mkt material att titta igenom.

Bäst var att jag som handläggare och verksamhetsutövaren fick igång en dialog, en personlig kontakt. Större verksamheter än de som nu besöktes har nog bättre kunskapsläge.

Materialet.

Bra att koncentrera sig på en specifik, men genomgripande fråga och få en bild av om hur egenkontrollförordningen tillämpas och förstås av verksamhetsutövaren.

Enhetligt material för hela länet.

Bra underlag i form av handledningen. Bra med att alla mallar finns, kräver inte så mycket förberedelser. Bra tågordning med: först informationsutskick, bekräftelse och till sist en tillsynsrapport.

Vad var sämst?

Ibland svårt att sätta ja eller nej.

Variationen stor på upplägg av egenkontrollen för olika verksamheter.

Verksamhetsutövaren har tydligen inte satt sig in i vad egenkontrollen innebär.

Det var svårt att passa in svaren i frågorna.

Alla frågor i protokollet är inte relevanta för alla verksamheter. Det finns inte heller utrymme att skilja på stort och smått. Det var svårt att anpassa frågorna eftersom sammanställningen skulle göras.

Förslaget på rapport motsvarades inte riktigt av frågorna i inspektionsprotokollet, och även kopplingen till sammanställningen var dålig i vissa frågor.

En sammanställning av utfallet av inspektionerna hade varit intressant. T ex hur många som inte hade några brister alls eller hur många man kommer att döma ut miljöstraffavgift för.

Vissa frågor kan ställas i en annan ordning än vad som framgår av inspektionsprotokollet.

Inspektionsmaterialet upplevdes av flera verksamhetsutövare som lite trubbigt, inte anpassat till deras verksamhet.

Sammanställningsblanketten punkt 7 där +/- informationen blandas, och 7 b-f där oklarheter råder om svar avser antalet av alla eller enbart av dem som har kemikalielista.

Mallen för inspektionsrapporten känns väldigt negativ, man borde ha använt formuleringarna till en positiv vinkel istället.

Svårt att passa både stora (A, B) och små C- verksamheter.

Mallen för tillsynsrapport.

Hur kan vi bli bättre?

Vi behöver intensifiera vår informationsinsats gällande egenkontrollen.

En tolkning av svaren, vad krävs för att uppfylla kraven i checklisten?

Projektet bör avslutas med ett utskick av en kortfattad sammanställning av utfallet till alla verksamheter som fick det första utskicket.

Vissa av våra företag har inga villkor som kontrolleras med kontinuerlig mätutrustning utan t ex av konsult med visst intervall. För dessa passade inte punkt 5 a-d . Punkt 5 kunde gärna ha fått ha ett alternativ till så att även dessa b-objekt kontrolleras.

Flera tillsynsbesök eller andra kontakter med våra verksamheter.

Lyfta fram goda exempel och ”ställa krav” på branschorganisationer.

Hitta gemensamma bedömningsgrunder.

Tillsynsrapporten borde ha sett ut som tillsynsprotokollet med kryss för ja och nej och en möjlighet till egna kommentarer.

Tillsynsrapporten skulle inte alls innehålla några kryss bara text för vad vi tycker.

Tillsynsrapporten skulle ta upp vilka saker man faktisk uppfyllde inte bara brister.

Har Ni förslag till kommande projekt inom egenkontrollprojektet?

Informationskampanj.

Vi kör gärna samma upplägg en gång till.

Hur egenkontrollbestämmelserna ska tillämpas på ”de gamla hälsoskyddsobjekten”.

Utarbeta ”specialprotokoll” för olika branscher.

Ta fram listor riktade till verksamhetsutövare som hjälp för verksamhetsutövaren i egenkontrollarbetet, motsvarande de som man tog fram i egenkontrollprojektet i Jönköpings län.

Fortsättning på samma projekt så att vi kan besöka även dem vi inte hann med i detta projekt.

En fortsättning skulle även kunna omfatta hälsoskyddsobjekt (hygienlokaler, vårdlokaler osv).

För de som redan har fått egenkontrollbesök skulle det vara intressant med mer material för detaljerade kontroller av riskbedömning, rutiner mm.

Det skulle kunna fungera med lite rådgivning i en uppföljande fas. Nu har verksamheterna uppmärksammats och börjat fundera i rätt banor.

Informationsträffar kommunvis eller varför inte branschvis.

Projektet körs för vissa branscher.

Projekt med syfte att skapa gemensam syn på egenkontroll kontra kontrollprogram.

Projekt med uppföljning av ”riskbedömning”.

Kommer projektresultatet att påverka prioriteringar/omprioriteringar i tillsynsplanen?

Underlaget kommer att nyttjas för samtliga C- och B-objekt.

Vi kommer nog att fokusera tillsynen på företagens egenkontroll

En diskussion om detta kommer att tas med förvaltningschefen, baserat dels på våra egna erfarenheter, men också på utfallet av hela projektet.

Egenkontrollens inspektionsprotokoll kan bli en nyttig del i tillsynen.

Vi gör egentligen inga omprioriteringar men kommer att fortsätta använda materialet till dess att åtminstone alla B-anläggningar (och flera C) är egenkontrollerade.

Vi vet ungefär hur det ligger till och resultatet var trots allt inte varken oväntat eller helt skrämmande. Det kan och skall dock bli bättre. Vi har inom tillsynen andra verksamheter som fortfarande bedöms som mer belastande.

Vi kommer att använda materialet för lång tid framåt.

Sammanställning av företagarnas synpunkter på egenkontrollprojektet

40 av 95 besökta företag har skickat en utvärdering av inspektionen.

1. Hur var informationen om egenkontrollförordningen vid besöket?

Dålig				Bra				Mycket bra	
			1	6	14	14	3	4	

2. Hur uppfattades besöket?

Dålig				Bra				Mycket bra	
			1	6	6	14	8	7	

Vad var bra vid besöket?

Dialog, frågor och svar, tips.

Seriöst uppträdande av inspektörerna.

Bra information.

Saklig diskussion. Bra dialog.

Nivån på informationen.

Informationen kring egenkontrollen. Man fick en annans syn på verksamheten och förbättringspotential.

Att få en inblick i vad egenkontrollen innebär.

Förordningen om egenkontroll belystes väl.

Rådgivningen och informationen.

Att det var två inspektörer.

Saklighet och möjligt att diskutera problem & möjligheter.

Öppen och ärlig diskussion.

Att tjänstemannen hade lite sunt förnuft.

Tankeväckande och skapa debatt.

Inspektionen genomfördes i en anda av konstruktivt klimat, där resultatet nu och i framtiden var det primära. Vi fick allmänna råd men även konkreta förbättringsförslag för att verksamheten ska följa rådande lag men även kunna uppnå en högre nivå arbete inom området.

Inte bara inspektion, utan lite information också.

Öppen dialog.

Vi fick en del matnyttig information och fick svar på frågor vi hade ang. vårt miljöarbete och tillstånd.

Att det var två personer från myndigheten.

Man får sig en tankeställare. Många gånger tar man mycket för givet där det kanske borde finnas föreskrifter och rutiner.

Finns inget att erinra. Mycket bra.

Raka och klara besked.

Bra rådgivning och kännedom om verksamheten. Helheten var bra.
 Informationen om miljöarbetet i allmänhet och litteratur i systemet. Inledande samarbete med företaget och miljökontoret.
 God information. Besöket upplevdes positivt av berörda på tvätteriet.
 Inga ”pekpinne fasoner” utan goda förslag till ändringar.
 Information om ”egenkontrollen”.

Vad var dåligt vid besöket?

Innantilläsning av lagtext gick för fort.
 Har ingen åsikt.
 Kort tid för rundvandring.
 För lite information före besöket.
 Många frågor var anpassade till större företag med fler anställda.
 Inget direkt.
 Tiden var knapp.
 Inte så mycket vid just detta besök kanske men rent allmänt tycket vi att man mycket tidigt i diskussionen från myndighetens sida vill omtala hur mycket det kostar i miljöskänkionsavgifter om man inte gör sig eller så. Det bör man tala om när man missköter sig eller ligger på gränsen till att få det. Vi tror mera på morot än hot.
 Något tidspressat.
 Att kalla inspektionsbesök för projekt ledar företagen att tro att det endast rör sig om informationsutbyte och inte om en inspektion med allt vad det innebär.
 Att hota med vite vid första besöket.
 Miljökontorets kunskap om verksamheten och dess förutsättningar.

Vad kan tillsynsmyndigheten bli bättre på?

Skapa diskussionsforum/miljögrupper.
 Kortare handläggningstider. (Flera företag angav detta)
 Har ingen åsikt på grund av att det var första besöket.
 Mer info om hur myndigheten vill ha redovisningen upplagd. Då slipper varje företag spilla dyrbar tid med att ”uppfinna hjulet en gång till”.
 Hjälp företagen utforma detta. Istället för att bara kontrollera. Vi har varken tid eller kunskap om dessa frågor.
 Förtydliga nya förordningar och föreskrifter – ibland tolkar myndighet och företag olika.
 Fler informationsmöten där flera företag bjuds in- typ temakväll, frukostmöte ed.
 Mera information och möten om egenkontrollen.
 Ge oss tips och idéer om hur man ska (kan) sköta sin egenkontroll, kanske komma ut med ett info-blad någon gång ibland.
 Vara mer behjälplig med sina kunskaper.
 Vara ”bollplank”, ibland även informellt.
 Tycker att man ibland skulle kunna se praktiskt på saker och ting och inte strikt följa lagar och paragrafer.
 Information generellt, återkoppling av miljörapporten mm.
 Ökade informella kontakter och rådgivning med lokala företag.
 Att ta fram generella dokument som kan hämtas via internet, t.ex. riskbedömning, rapporteringsblanketter, osv.